

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Zory Šmolkové ve věci žalobce **FAU s.r.o.** se sídlem Opava, Pekařská 79A, v řízení zastoupeného JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem se sídlem Ostrava, Českobratrská 2, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel** se sídlem Praha 4, Budějovická 7, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10.11.2016 č.j. 54806-2/2016/900000-302 a ze dne 12.12.2016 č.j. 62317-3/2016/900000-302, ve věcech zajištění daně,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne č.j. 10.11.2016 č.j. 54806-2/2016/900000-302 a ze dne 12.12.2016 č.j. 62317-3/2016/900000-302 a rozhodnutí Celního úřadu pro Moravskoslezský kraj ze dne 23.9.2016 č.j. 116934/2016-570000-32.4 a ze dne 30.9.2016 č.j. 120063/2016-570000-32.4 se **zrušují**.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 33.104,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Alfréda Šrámka, advokáta se sídlem Ostrava, Českobratrská 2.

Odůvodnění:

A. Vymezení věci

Žalobce se žalobou podanou k soudu dne 11.1.2017 domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 10.11.2016 č.j. 54806-2/2016-900000-302, jímž bylo co do lhůty splatnosti změněno, jinak však potvrzeno rozhodnutí – zajišťovací příkaz Celního úřadu pro Moravskoslezský kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 23.9.2016 č.j. 116934/ 2016-570000-32.4, kterým celní úřad uložil žalobci, aby ve prospěch celního úřadu zajistil úhradu dosud nestanovené spotřební daně z minerálních olejů za zdaňovací období srpen 2016 složením jistoty ve výši 200.860.667,- Kč.

Žalobou podanou k soudu dne 13.2.2017 a vedenou dříve zdejším soudem samostatně pod sp. zn. 22 Af 21/2017 se žalobce domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12.12.2016 č.j. 62317-3/2016/900000-302, jímž bylo co do lhůty splatnosti změněno, jinak však potvrzeno rozhodnutí – zajišťovací příkaz celního úřadu ze dne 30.9.2016 č.j. 120063/2016-570000-32.4, kterým celní úřad uložil žalobci, aby ve prospěch celního úřadu zajistil úhradu dosud nestanovené spotřební daně z minerálních olejů za zdaňovací období září 2016 složením jistoty ve výši 143.161.745,- Kč.

Obě shora uvedené žaloby jsou vystavěny na týchž žalobních bodech, přičemž obě napadená rozhodnutí jsou odůvodněna obdobně; jedná se přitom o řízení mezi týmiž účastníky. Proto soud obě řízení vedené dříve samostatně spojil usnesením ze dne 11.9.2017 č.j. 22 Af 8/2017-62 ke společnému projednání a rozhodnutí.

B. Žalobní argumentace

Žalobce m.j. namítá, že i přesto, že

- hodnota jeho daňového skladu dosahovala výše 130 mil. Kč,
- hodnota jeho areálu v Opavě dosahovala výše 93 mil. Kč,
- hodnota movitého majetku žalobce dosahovala výše 59 mil. Kč,
- v daňovém skladu byly uskladněny vybrané výrobky v hodnotě 80 mil. Kč,
- žalobce složil na účet celní správy kauci distributora pohonných hmot ve výši 20 mil. Kč,
- žalobce složil na účet celní správy záruku na zajištění provozu daňového skladu ve výši přesahující 41 mil. Kč,
- žalobce složil na účet celní správy záruku na dopravu vybraných výrobků ve výši přesahující 20 mil. Kč,
- žalobce sjednal záruku u Allianz – Slovenská poisťovňa a.s. přijatou celní správou ve výši 100 mil. Kč,
- shora uvedený majetek byl zajištěn zástavním právem finanční správy včetně obchodního závodu žalobce,
- rozhodnutím celního úřadu ze dne 6626316/2015-570000-11 bylo žalobci sníženo zajištění spotřební daně, když byl hodnocen jako finančně stabilní, řádně a včas

plní své platební povinnosti, plně schopen dostát svým finančním závazkům, aktivně spolupracující s daňovými orgány,

- jakkoli byl pravomocně vyzván k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem za VERAMI International Company s.r.o. ve výši přes 200 mil. Kč, vedl aktivně jednání o úhradě tohoto ručitelského závazku, vč. podání žádosti o posečkání (splátky), o které nebylo do dne vydání zajišťovacích příkazů rozhodnuto,
- se aktivně snažil o uhrazení ručitelského závazku za VERAMI International Company s.r.o. při současném zachování provozu daňového skladu,
- obchoduje s obratem 6,5 mld. Kč ročně, kdy za posledních 15 let zaplatil na dani z přidané hodnoty a na spotřební dani cca. 17,4 mld., dále na dani ze závislé činnosti a odvodech 116 mil. Kč,

došlo zajišťovacími příkazy, které jsou předmětem tohoto soudního přezkumu a zajišťovacími příkazy Specializovaného finančního úřadu ze dne 23.9.2016 (napadeny žalobou vedenou zdejším soudem pod sp. zn. 22 Af 9/2017) k faktické likvidaci žalobce, neboť uvedené zajišťovací příkazy byly okamžitě exekuvovány.

C. Vyjádření žalovaného

Žalovaný navrhuje zamítnutí žalob. Co do shora uvedené žalobcovy argumentace odkazuje na obsah napadených rozhodnutí.

D.

Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)], přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

E. Skutková zjištění

Z obsahu správních spisů, zejm. z rozhodnutí celního úřadu a napadených rozhodnutí soud zjistil, že celní úřad vycházel při vydání zajišťovacího příkazu č.j. 116934/2016-570000-32.4 dne 23.9.2016 z těchto skutečností:

- žalobcem bylo poskytnuto zajištění daně ve výši celkem 141.119.000,- Kč, a to jednak složením hotovosti ve výši 41.119.000,- Kč, jednak záručními listinami Allianz - Slovenskej poisťovne a.s. na celkovou částku 100.000.000,- Kč, přičemž výše tohoto zajištění, která je snižená, je omezena termínem platnosti snížení zajištění daně, tj. 22.9.2016,
- je tu (byť dosud nesplatná) pohledávka vůči žalobci, když tento byl vyzván k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem za VERAMI International Company s.r.o. ve výši 200.374.719,63 Kč,
- pro případ požadavku na okamžité plnění je žalobce limitován částkou 35.000.000,- Kč, a
- nemovitosti žalobce jsou zatíženy zástavním právem pro pohledávku za žalobcem z titulu ručení za VERAMI International Company s.r.o. ve výši 200.374.719,63 Kč.

Tyto skutečnosti pokládá za stěžejní důvody vydání zajišťovacího příkazu. Obavu o budoucí dobytost daně dále akcentuje tím, že:

- žalobce uzavřel s BAMONAFT a.s. smlouvu, která umožňuje v daňovém skladu žalobce skladovat minerální oleje, které nejsou ve vlastnictví žalobce, bez ohledu na to, zda o tom bude žalobce informovat správce daně,
- v srpnu 2016 došlo k navýšení objemu minerálních olejů uvedených do volného oběhu o 29,88%, tj. o 46.218.525,- Kč,
- žalobce řádně neplnil své daňové povinnosti, za což mu byly v r. 2016 uloženy dvě pořádkové pokuty.

Tytéž argumenty opakuje celní úřad i v zajišťovacím příkaze ze dne 30.9.2016 č.j. 120063/2016-570000-32.4, kde přidává i argument, že na spotřební daň za srpen 2016 zajištěnou zajišťovacím příkazem ze dne 23.9.2016 již bylo použito 41.119.000,- Kč ze zajištění daně.

Žalovaný v napadených rozhodnutích tyto argumenty aprobejuje a zdůrazňuje, že výše zajišťovaných daní výrazně překračuje možnosti jejich okamžitého splnění. Uvádí, že nárůst objemu minerálního olejů uváděných do volného oběhu o cca. 30% by sama o sobě nezakládala důvod k vydání zajišťovacích příkazů, jedná se však o další z indicií, které ve svém souhrnu důvodnou obavu odůvodňují. Pokud žalobce v odvoláních namítal marginální výši uložených pokut, nemění to ničeho na tom, že opakovaně nedodržel své daňové povinnosti. Uložení těchto pokut by opět samo o sobě nedostačovalo k vydání zajišťovacích příkazů, jedná se však o další z indicií, které důvodnou obavu odůvodňují ve svém souhrnu. Pokud žalobce v odvolání uváděl, že podle smlouvy s BAMONAFT a.s. nebylo nikdy plněno, nemění to nic na tom, že celní úřad nebyl informován o takové potencionální možnosti. Žalovaný akcentuje též, že sám žalobce podal návrh na prohlášení vlastního úpadku.

Z rozhodnutí celního úřadu o uložení pořádkových pokut ze dne 4.4.2016 č.j. 38163/2016-570000-32.5 a ze dne 11.7.2016 č.j. 82628/2016-570000-32.4 se podává, že žalobci byly v r. 2016 uloženy dvě pořádkové pokuty, každá ve výši 20 tis. Kč.

První byla žalobci uložena za to, že při ukončení dopravy vlakových souprav s minerálními oleji nebyly všechny cisterny bezodkladně přečerpány do zásobníků daňového skladu, ale po určitou dobu zůstaly stát na vlečce. Při stanovení pokuty bylo přihlédnuto jednak k tomu, že se tak dělo dlouhodobě po dobu více než 1 roku, současně se však jednalo o prvé zjištěné porušení právních předpisů.

V druhém případě byla pokuta uložena za to, že žalobce celnímu úřadu v evidencích za duben a květen nevyplnil údaj ve sloupci 26 (IČO tuzemského nabyvatele nebo název/jméno zahraniční osoby), kdy při stanovení pokuty bylo zohledněno, že tuto skutečnost při ústním jednání sám potvrdil a neprodleně po ústním jednání zaslal celnímu úřadu evidenci doplněnou o chybějící údaje.

Krajský soud doplnil dokazování zprávou Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj, ze které zjistil, že ve vztahu k ručitelskému závazku žalobce za VERAMI International Company s.r.o. ve výši 200.374.719,63 Kč žalobce požádal dne 27.5. 2016 o posečkání, tato žádost byla zamítnuta rozhodnutím ze dne 25.10.2016.

Krajský soud dále doplnil dokazování návrhem žalobce na zahájení insolvenčního řízení, z něhož zjistil, že tento návrh podal žalobce dne 11.10.2016 s argumentací, že jeho úpadek byl zapříčiněn přezkoumávanými zajišťovacími příkazy a zajišťovacími příkazy Specializovaného finančního úřadu ze dne 23.9.2016.

F. Posouzení věci krajským soudem

Při svém rozhodování vycházel krajský soud z dosavadní judikatury soudů rozhodujících ve věcech správního soudnictví, zejm. pak z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31.10.2016 č.j. 2 Afs 239/2015-66, www.nssoud.cz. V něm Nejvyšší správní soud akcentoval, že zjištění, *„že budoucí daň převyšuje disponibilní finanční prostředky daňového subjektu, není samo o sobě důvodem pro masivní zajištění doprovázené týž den vydanými exekučními příkazy, po němž bezprostředně následuje nařízení exekuce (...). Účelem zajišťovacího příkazu není ihned získat současný majetek daňového subjektu, a tím ukončit jeho ekonomickou činnost, ale zajistit, aby aktiva předtím, než poslouží k uspokojení daňového dluhu, nezmizela. Proto existuje-li potenciál, že daňový subjekt bude v rozumné době schopen potřebné prostředky vygenerovat, není namístě masivní odčerpání jeho zdrojů, jež jeho činnost ochromí. Prognóza budoucího ekonomického vývoje musí být pochopitelně založena na racionální úvaze vycházející z individuálních okolností, zejména z dosavadních výsledků a způsobu hospodaření a dále i na rozumném a podloženém odhadu o ‚ochotě‘ subjektu dostát svým povinnostem. (...) Je-li přiměřeně pravděpodobné, že daň bude moci být uhrazena postupně, je třeba upřednostnit tuto variantu před okamžitým uspokojením s ekonomickou likvidací subjektu, neboť ta s sebou nese řadu nepříznivých následků, které není těžké domyslet (propuštění zaměstnanců, výpadek dosud odváděných daní atd.). Součástí úvah o pravděpodobnosti dobrovolné úhrady daně nutně musí být i fakt, že výtěžek nucené dražby je obecně nižší, než při volném prodeji majetku za tržní cenu.“*

Jakkoli tento rozsudek Nejvyššího správního soudu byl vydán až po vydání nyní přezkoumávaných zajišťovacích příkazů, je třeba akcentovat, že Nejvyšší správní soud tímto rozsudkem přezkoumával rozsudek podepsaného soudu vydaný již 13.8.2015 pod č.j. 22 Af 8/2015-69, www.nssoud.cz, kde zdejší soud již v r. 2015 akcentoval, že *„zajišťovací příkaz je ‚nejzazším a operativním prostředkem při správě daní a poplatků‘ (rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Afs 101/2013-26 ze dne 28.11.2013). Kdykoli k němu správce daně přistupuje, musí bedlivě vážit, zda není možno dosáhnout účelu řádného výběru daní jinými prostředky. Zvláště u zajišťovacího příkazu na daň dosud nestanovenou se vždy správce daně pohybuje po hraně, neboť zasahuje do ústavně chráněného práva vlastnického na základě pouhé míry pravděpodobnosti budoucího hospodářského vývoje daňového subjektu. O to větší nároky je třeba klást na přesvědčivost a úplnost odůvodnění jeho rozhodnutí. (...) (U)stanovení § 167 odst. 1 d.ř.¹⁾ hovoří o značných obtížích při výběru daně, což jistě neznamená pouhou nemožnost uhradit dobrovolně doměřenou daň najednou, ale je třeba vážit i možnost splátek, posečkání či jiných*

¹⁾ zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

institutů daňového řízení, které mohou u daňového subjektu s bezvadnou mnohaletou daňovou minulostí přicházet reálně v úvahu.“

Na uvedených premisách podepsaný soud setrvává i nadále. Zdůrazňuje proto i nyní, že správci daně obou stupňů se musejí při vydání a přezkoumávání zajišťovacího příkazu zaměřit nejen na to, zda daňový subjekt bude s to uhradit mu stanovené daně ihned, ale i na to, zda jeho případnou svízelnou ekonomickou situaci nelze překlenout povolením splátek či posečkání daně (byť žádosti o tento postup ještě ani nemohou být podány, neboť daň ještě vyměřena nebyla), případně zda k rozptýlení obavy o budoucí nedobytnost daně nepostačuje zřízení zástavního práva, třeba i na celý závod daňového subjektu (k tomu do vydání zajišťovacích příkazů celní orgány nepřistoupily, zástavní práva na majetek žalobce byla zřízena jen ve prospěch ručitelského závazku za VERAMI International Company s.r.o.). K takové úvaze musí správci daně přistoupit ex offo a zkoumat přitom konkrétní poměry daňového subjektu, počítaje v to i hodnotu veškerého jeho majetku vč. závodu, cash-flow, dosud nerealizované nakontrahované obchody, atd.

Takovým požadavkům ovšem napadená rozhodnutí ani zajišťovací příkazy nedostály. Jediná úvaha, kterou lze v těchto aktech správců daně vysledovat, je, že žalobce je schopen ihned zaplatit max. 35 mil. Kč a že tu jsou pohledávky za ním ve výši dosud nestanovených – přezkoumávanými zajišťovacími příkazy zajišťovaných – spotřebních daní a ve výši jeho ručitelského závazku za VERAMI International Company s.r.o. ve výši přes 200 mil. Kč. Není tak zohledněno vůbec, že tu ke dni vydání zajišťovacích příkazů byla žádost žalobce o posečkání ručitelského závazku za VERAMI International Company s.r.o., o které v době zajišťovacích příkazů nebylo vůbec rozhodnuto, není ani uvažováno s možností splácení či posečkání zajišťované spotřební daně. Současně není ani uvažováno o celkové hodnotě žalobcovy majetku a případném zajištění platby předmětné daně zřízením zástavního práva. Napadená rozhodnutí ani zajišťovací příkazy tak neosvětlují, proč případné posečkání či povolení splátek neumožní žalobci uhradit daň tak, aby nebylo třeba přistupovat k nejzazšímu prostředku – zajišťovacím příkazům, případně proč by obavu z budoucí nedobytnosti daně nerozptýlilo zřízení zástavního práva.

Na uvedeném nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že žalobce podal dne 11.10.2016 vlastní návrh na zahájení insolvenčního řízení. Uvedený návrh totiž může svědčit nejvýše o neschopnosti žalobce dostát svým závazkům právě ke dni 11.10.2016, nikoli však ke dnům vydání zajišťovacích příkazů – k 23.9.2016 či k 30.9.2016.

Na uvedeném ničeho nemění ani pořádkové pokuty uložené vzhledem k výši daňových povinností žalobce vskutku v bagatelní výši za pochybení, které sice bagatelizovat nelze, současně se ovšem nejedná o pochybení nijak fatální.

Zdůrazňují-li žalovaný a celní úřad dále smlouvu s BAMONAFT a.s., samy uvažují toliko o potencionální možnosti umístit cizí vybrané výrobky v daňovém skladu žalobce a nerozporují žalobcovu argumentaci, že k takovému umístění nikdy nedošlo.

G. Závěr

Z uvedených důvodů krajský soud uzavírá, že daňové orgány neosvědčily takovou intenzitu obavy z budoucích značných obtíží při výběru daně, která by odůvodňovala volbu nejzazšího prostředku, který měly k dispozici. Proto soud napadená rozhodnutí včetně jimi aprobovaných zajišťovacích příkazů jako nezákonná podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil.

Vzhledem k tomu, že rozhodování žalovaného o odvolání proti zajišťovacím příkazům je rozhodováním „na jeden pokus“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.10.2016 č.j. 2 Afs 239/2015-66, www.nssoud.cz), nevracel soud věci žalovanému k dalšímu řízení, které již ani probíhat nemůže.

Soud pro úplnost dodává, že pro důvodnost shora uvedené žalobcovy argumentace je bezpředmětné se zabývat zbylým obsahem žaloby.

H. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce byl v řízení procesně úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacené soudní poplatky		6.000 Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem		
α) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 3.100 Kč / úkon při těchto úkonech právní služby:		
1) příprava a převzetí věci sp. zn. 22 Af 8/2017		
2) sepis žaloby ve věci sp. zn. 22 Af 8/2017		
3) doplnění žaloby ve věci sp. zn. 22 Af 8/2017 dne 5.9.2017		
4) příprava a převzetí věci sp. zn. 22 Af 21/2017	§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb.	
5) sepis žaloby ve věci sp. zn. 22 Af 21/2017		15.500 Kč
β) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 5.100 Kč / úkon při jednom úkonu právní služby – účast u dnešního jednání	§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) § 12 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.	5.100 Kč
γ) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. α) - β)	§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.	1.800 Kč
δ) DPH 21% z částek uvedených pod	§ 57 odst. 2 s.ř.s.	4.704 Kč

písm. α) - γ)

Celkem

33.104 Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o.s.ř.“) k rukám advokáta, která žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 22. září 2017

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Kozelková

Mgr. Jiří Gottwald v.r.
předseda senátu